

AVRUPA JANDARMA KUVVETİ (AJK) (European Gendarmerie Force – EGF / EUROGENDFOR)

1. AMACI VE KURULUŞU:

Avrupa Birliği (AB), 1993 Maastricht Antlaşması (ABA–Avrupa Birliği Antlaşması) sonrasında Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası (AGSP) geliştirmiştir. Bu politika ile AB, uluslararası güvenlik ve savunma konularında NATO ve ABD'den bağımsız olarak hareket etmeyi amaçlamaktadır.

Bu politika doğrultusunda, dünyadaki kriz bölgelerinde genel asayişi ve kamu düzenini sağlamak amacıyla, bir kuvvete ihtiyaç duyulmuş ve bu ihtiyacı karşılamak üzere, Fransa'nın inisiyatifiyle AB üyesi beş ülke (*Fransa, İtalya, İspanya, Portekiz ve Hollanda*) Savunma Bakanlarının Noordwijk/Hollanda'da imzaladığı bir "Niyet Beyanı" ile, 17 Eylül 2004 tarihinde, Avrupa Jandarma Kuvveti (AJK) kurulmuştur.

AJK'nın icra edilecek Barışı Destekleme ve Koruma Harekâtı (BDK) için, 800 kişilik bir kuvvetle 30 gün içerisinde kriz bölgesine intikal edebilecek bir hareket kabiliyetine sahip olması hedeflenmektedir.

2. ÜYELERİ:

Fransa, Hollanda, İtalya, İspanya, Portekiz, Romanya ve Polonya AJK'ya tam üye, Türkiye gözlemci üye, Litvanya ise ortak üyedir.

3. ÜYELİK STATÜLERİ:

AJK'ya tam üyelik dışında katılım için iki tür statü öngörülmektedir;

Ortak Üye Statüsü: Jandarma kuvveti bulunmayan AB ülkeleri veya aday ülkelerini kapsamaktadır. Bu ülkeler operasyonlara katılmakla birlikte, karar alma sürecinde oy hakkı bulunmamaktadır.

Gözlemci Statüsü: Askeri statülü Jandarma kuvveti bulunan AB'ye aday ülkeleri kapsamaktadır. Gözlemcilerin karargâhta irtibat subayları bulundurmaları, operasyonlara katılmada üçüncü ülkelere nispeten öncelik sahibi olmaları ve eğitim faaliyetlerine katılmaları öngörülmektedir. Gözlemci statüsü, tam üyelik için ilk adımdır.

4. KURULUŞ YAPISI:

AJK “stratejik ve politik, operasyonel ve taktik” olmak üzere üç seviyede teşkilatlanmıştır.

a. Stratejik ve Politik Seviye:

AJK’ya ilişkin üst düzey siyasi ve stratejik kararların alınması amacıyla AJK Bakanlar Yüksek Komitesi (CIMIN) bulunmaktadır. Bakanlar Yüksek Komitesi’nde, her bir AJK üye ülkesi aşağıdakiler tarafından temsil edilmektedir:

- (1) Dışişleri Bakanı’nın üst düzey temsilcisi
- (2) Savunma Bakanı ya da İçişleri Bakanı’nın üst düzey temsilcisi
- (3) İlgili jandarma kuvvetinin Genel Komutanı ya da Genel Direktörü.

AJK’nın CIMIN Dönem Başkanlığı görevi tam üye ülkeler arasında bir yıllık sürelerle dönüşümlü olarak yapılmaktadır. 2017 yılı Dönem Başkanlığı görevi İspanya tarafından yürütülmektedir.

b. Operasyonel Seviye:

AJK çok uluslu, modüler ve planlanabilir bir karargâha sahiptir. İhtiyaç halinde güçlendirilebilen daimi karargâh AJK Komutanı tarafından yönetilmektedir. AJK Daimi Karargâhı; Komutan, Komutan Yardımcısı, Kurmay Başkanı ve Harekat, Plan ve Prensipler ile Lojistik olmak üzere üç daire başkanlığını kapsamaktadır. Komutan ve karargâhta görevli

Daire Başkanlığı görevleri üye ülkeler arasında dönüşümlü olarak yürütülmektedir. Komutan ve Başkanlar, iki yıl, diğer personel üç yıl süreyle görev yapmaktadır. AJK Daimi Karargâhı operasyon planlarını hazırlamakta ve istenmesi durumunda stratejik karar sürecine katkıda bulunmaktadır. Daimi Karargâh, 23 Ocak 2006'dan itibaren İtalya'nın Vicenza şehrinde konuşlanmıştır. AJK Komutanlığı, halihazırda Fransa Milli Jandarma Genel Direktörlüğünden Tuğg. Philippe RIO tarafından yürütülmekte olup, Haziran 2017 tarihinden itibaren Romanya Jandarma Genel Müfettişliğinden Alb. Lucian GAVRILA tarafından devralınacaktır.

c. Taktik Seviye:

AJK daimi bir kuvvet olarak düşünülmemektedir. Ancak, belirli bir amaca dayalı olarak, gerekli olduğu durumda, alandaki konuşlandırılmış bir Karargah da dahil olmak üzere, 30 gün içerisinde en fazla 800 jandarmayı seferber ederek bir kuvvet oluşturulabilmekte ve konuşlandırılabilir. Harekâta katılan AJK birlikleri, görevlerini yapabilmek için sivil veya askerî bir otorite emrinde çalışmaktadır. Taktik seviyede, harekât ihtiyacına göre Harekât Alayı, Uzman Personel Bölüğü ve Lojistik Destek Bölüğü teşkil edilmektedir.

5. J.GN.K.LIĞININ ÜYELİK SÜRECİ:

J.Gn.K.İğınca, 31 Mart 2006'da, AJK'ya gözlemci üye olmak üzere Dışişleri Bakanlığı kanalı ile müracaatta bulunulmuştur.

13 Mayıs 2009 tarihinde Paris/Fransa'da icra edilen Bakanlar Yüksek Komitesi (CIMIN) toplantısında, J.Gn.K.İğının Avrupa Jandarma Kuvveti (AJK)'ne gözlemci statüde üyeliği kabul edilmiştir.

*CIMIN Toplantısı
Paris*

Jandarma Genel Komutanlığının AJK'ne gözlemci statüde üye olmasına ilişkin iç hukukî süreç, 13 Mayıs 2010 tarihli Bakanlar Kurulu Kararının 27 Mayıs 2010 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından onaylanmasıyla tamamlanmıştır.

*CIMIN Toplantısı
Aralık 2016, Roma*

6. AJK TARAFINDAN İCRÂ EDİLEN FAALİYETLER:

a. AB ALTHEA (Bosna Hersek) Harekâtı:

AJK, AB tarafından **Bosna-Hersek'te icra edilen ALTHEA Harekâtına**, Entegre Kolluk Kuvveti (Integreted Police Unit-IPU) ile 21 Aralık 2004 – 20 Ekim 2010 tarihleri arasında iştirak etmiştir. Söz konusu hareket kapsamında J.Gn.K.ıgı, Entegre Kolluk Kuvveti'ne 21 Aralık 2004'ten **02 Kasım 2012 tarihine kadar (1) Jandarma Âsâyiş Bölüğü (50 personel) ile katkı sağlamıştır.**

b. BM Haiti İstikrar Misyonu (MINUSTAH) Harekâtı:

AJK, BM tarafından Haiti'de meydana gelen deprem sonrasında istikrarın yeniden sağlanması amacıyla başlatılan İstikrar Harekâtına, 08 Şubat -03 Aralık 2010 tarihleri arasında katkı sağlamıştır. 300 AJK personeli (*Fransa 147 kişilik bir bölük, İtalya 130 kişilik bir Bölük ve İspanya 23 kişilik Özel Müdahale Timi*) bölgede görev yapmıştır.

c. Afganistan NATO Uluslararası Güvenlik ve Yardım Kuvveti (UGYK-ISAF)/NATO Kararlı Destek Misyonu (NATO-RSM) Harekâtı:

AJK, NATO tarafından icra edilen Afganistan Uluslararası Güvenlik ve Yardım Kuvveti (UGYK-ISAF) Harekâtına, 8 Aralık 2009 tarihinden itibaren Afganistan NATO Eğitim Misyonu (NTM-A) kapsamında katkı sağlamaya başlamıştır. AJK faaliyetleri, Afgan Ulusal Polisinin eğitimine yönelik olup bu katkı NATO Kararlı Destek Misyonu bünyesinde (52) kişilik bir kuvvetle devam etmektedir.

J.Gn.K.İği halihazırda NATO Kararlı Destek Misyonunda AJK çatısı altında (4) Polis Danışman Timinden oluşan (20) kişilik bir kuvvetle katkı sağlamaktadır.

ç. EUCAP Sahel Mali Harekâtı:

EUCAP Sahel Mali Misyonu, Mali'de kamu otoritesinin yeniden sağlanması, ülkede giderek artan organize suçlar ve terörist faaliyetlerle mücadeleye destek vermek amacıyla, 15 Nisan 2014 tarihinde, Avrupa Konseyinin aldığı bir kararla başlamış olan sivil bir misyondur. AJK söz konusu harekâta toplam (17) personel (on iki Fransız, iki İspanyol ve iki İtalyan ve bir Romen) ile katkı sağlamaktadır.

Harekâtın AJK Koordinatörlüğü görevini Fransa Milli Jandarmasından Alb. John VENEAU tarafından yürütülmektedir.

f. Orta Afrika Cumhuriyeti (EUFOR CAR) Harekâtı:

EUFOR RCA (*Orta Afrika Cumhuriyeti AB Barış Gücü*) Misyonu, 1 Nisan 2014 tarihinde başlatılmış 15 Mart 2015 tarihinde sona erdirilmiştir. Bu harekât içerisinde AJK, özel olarak görevlendirilerek, hukukun üstünlüğünü güçlendirmek, asayişini sağlamak ve cezasız kalma kültürüne karşı mücadele etmek amacıyla yüz yirmi kişilik bir Entegre Kolluk Kuvveti ile katkı sağlamayı hedeflemiştir.

Bu kapsamda, toplam yüz bir personel ile katkı sağlanmıştır. Söz konusu misyonda, AJK çatısı altında, Fransa (elli altı), İspanya (yirmi üç), Polonya (yirmi bir) ve Litvanya (bir) olmak üzere Misyonun yerini BM tarafından görevlendirilen Barış Koruma Harekâtı (MINUSCA – Çok Boyutlu Entegre İstikrar Misyonu) almıştır. Halihazırda AJK'yı temsilen, iki personel (Fransa) koordinatör olarak görev yapmaktadır.